

Caracterizarea personajului Stefan cel Mare din opera Fratii Jderi scrisa de Mihail Sadoveanu-a patra parte

Figura istorica proeminenta, Stefan cel Mare, asa cum apare in trilogie, este un personaj clasic, privit ca om care actioneaza permanent sub imperiul datoriei fata de tara si popor. Actionand in spiritul datoriei, Stefan-domnitorul primeaza, viata eroului ca persoana particulara estompandu-se; din confruntarea intre ratiune si pasiune, invingatoare iese mereu cea dintai, domnitorul are grija de tara, de oameni, iar aura meditativa este expresia vie a faptului ca datoria este axul a tot ceea ce intreprinde el.

Acest mod de manifestare influenteaza si atitudinea celui care-i reconstituie personalitatea: "Descinzand in timpul fast al Musatinului, vocea naratorului respira satisfactie: Tara Moldovei e independenta; o figura de Renastere ii calauzeste destinul" (Constantin Ciopraga).

Stefan este prezentat de autor intr-o multitudine de aspecte si printr-o diversitate de modalitati, fiecare relevand cate o anumita trasatura caracte-riala. Imaginea eroului se contureaza, asadar, dintr-o acumulare de calitati, care-i confera statut de personaj exemplar. Avand in vedere comportamentul personajului, el poate fi definit si ca erou romantic, fapt relevat nu numai de modul cum este privit de popor, ci si de postura domnului ca personaj: "Epoca 1-a marcat si pe el, cenzor de moravuri, cu insemnele ei. Inainte de batalii Stefan cel Mare si Sfant ajuneaza, dar pe vicleni ii taie cu usurinta... Incununat de caruntete, el apare razesilor "ca intr-o lumina de sfintenie", dar in singuratate "de multe ori sta la indoiala de sine insusi, impovarandu-si inima, din pricina lumestilor greseli, ce a savarsit ca o fiinta de carne si de sange"" (Constantin Ciopraga). Voievodul este de la inceput un erou "ales", un personaj care descinde din legenda.

Dintre diversele situatii in care este prezentat Stefan, definitoriu apare episodul luptei de la Vaslui, acesta devenind un simbol al tuturor razboaielor sale, al epopeii Moldovei timpului sau, al conducatorului de osti - Stefan fiind, el insusi, erou de epopee. La sfarsitul luptei, incununat de glorie, domnitorul se incrunta, stapanindu-si astfel sentimentele generate de pierderea celor mai viteji osteni ai sai. Ca si in alte episoade, el se dovedeste a fi, daca nu credincios, cel putin pastrator al legii pamantului, poruncind sa se indeplineasca "sfanta datina" a inhumarii cu cinstire a celor ce au cazut la datorie.